

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előzetes helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál ur. utca 435dik sz. alatti Trattner-károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok a. n. csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésnyelvet fogadják s pontosan közölik.

Testvér lapjaink jelen 2d. félévi folyamára az elkéstek még előzethetnek akár a kir. postahivataloknál akár a szerkesztőségénél. 6 fr. p. p.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: kinevezések 's előléptetések; Országgy. közlemény: (a' jul. 16 19ki ker. ülés részletei a' középponti vasúttársaságna' a' duna balparti vasútvonalra nézve parallel vaspályák ellen törvény általi ótalmat 's biztosítást kéré' ügyében, a' 4 napi tanácskozás feliratot határozott öf'e 's intézteni, hogy mivel a' dunabalparti vasutat a' RR. pártolásuk alá vették, míglen az 1836ki 25d. t. cz. változás nem történik, addig ö fels. más társaságnak szabaditót adni ne méltóztassék; legujabb: jul. 21d. ker. ülésb. a' középponti vasútvonal iránti üzenet 's felírás hitelesítettén az indítványok sorozata határozatott meg; 25d. ker. ülésb. az indítványok sorozata 's a' sérelmek 's kívánatok folytatása, azonnapi elegy. ülésb. az orsz. pénztár állapotjáról szóló jelentés; budapesti napló: fővárosi ujdonságok; kir. rendelet a' pesti egyetem. 's akademiák 's lyceumoknál mely nyelven intézendő tanításmódról jövő iskolai évben; pestvárosi felszólítás a' javító dologház ügyében; Bács 's Verőczemegyei közgyűlések határozatai.)

Spanyolország (hadserg Ceuta felé indulóban; miniszterek viszatérte Madridba; cortes-feloszlási rendelet.)

Anglia (O'Connell befogatásának napját évenként megünnepeltetni határozta a' dublini repealegyet; a' statusfoglyok főlebbviteli püréire semmi kedvező kitátás 'sa't.)

Franciaország (új öszszeütközés a' marokkaiakkal 'sa't.)
Értesítő.

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. fels. gr. Szécsen Miklós cs. kir. közönséges kincstári alelnököt a' magyar kir. udv. Kamra elnökévé kinevezni, Gedöz László m. k. udv. kamrai tanácsost pedig sz. István ap. kir. rend keresztjével díszíteni legkegy. méltóztatott.

A' szilágysomlyói sómázsáló állomás megürült; fumei sómázsáló Matkovich Péter pedig f. é. jun. meghalozott.

Ö cs. 's ap. kir. fels. a' váci székes káptalanál megürült főesperesi hivatalát ugyanazon káptalan kanonokjára Mericzay Antalra ruházni, kanonokká pedig Krisztner Antal püspöki titoknokot nevezni; a' székesfejérvári székeskáptalan budai főesperesi hivatalát Koriznics Antal kanonokra ruházni; kanonokká Simonesis Károlyt, mint eddig volt ettyeki lelkészt 's Schwanfelder Józsefet a' püspöki lyceumban a' szentírás tanulókat tanítókat kinevezni kegyeskedett.

Országgyűlési közlemény.

Részletei a' jul. 16ki ker. ülésnek, melyben a' magyar középponti vasúttársaság a' dunabalparti vasútvonalra nézve egyenvalu vaspályák ellen törvény általi ótalmat 's biztosítást kért. A' felolvasott kérvény felletti vitaközlést megkezdő P—t követe megemlíté, miszerint ha a' jelen kérdésben egyesek nyereségire alapított magány-vállalkozókra volna szó, akkor nem lenne érdemes fölötte tanácskozni, hanem midőn a' status érdekével áll kapcsolatban, mulhatlanul szükséges, hogy iránta kellő óvatossággal intézkedjünk. Más nemzetek, mivel állatták, hogy a' vaspályák nem annyira egyesek, mint a' status közjává mozditják elő, azokat különösgondoskodásuk alá vették 's legfőbbnyire statusköltségen építették. Mi nem tudjuk még: vajjon a' nemzet közös költségen, vállalkozó társaságok által bizonyos meghatározott kamatok biztosítása vagy kedvezések mellett kívánja é építeni; 's meddig e' tárgyban külön nem rendelkezünk, specíficus kérdésekre bocsátkozni teljes lehetetlen, annál fogva általányosságban kívánt maradni szónok. Ha nem kívánók mi a' vaspályákat statusköltségen hanem csak egyes vállalkozók által építeni, az olyanokat nagyobb kedvezményben kell részesítenünk, kiknek vállalati nyereségük a' status nyereségével kölcsönösen találkozik, midőn magányosak nyeresége a' status érdekében a' közhasznót előmozditja, illy esetben a' magányosok érdekét tekintelve kell venni; de lehetnek olly vállalatok, hol a' magányosok nem egyszersmind a' közhasznót elősegítésére van irányozva, az illyet a' másoknak elibe tenni nem szabad. Igen képezelem azon érdekeket, melyek a' dunabalparti vasúttal öszszeütköznek, hogy általa majd némelyek nyeresége csökkenni fog, 's azon minden módon gátolni törekvők igyekezetét a' közczél elérésének akadályozása mellett, csak egyedi nyereségük szaporítására alapítják, 's mosterkedések czélja a' balparti vasútrészvények értékét a' börzén alábbszállítani; illy tárgynál, hol a' status érdeke forog fen, a' börzejáték veszedelmes, az a' statusnak meddig hatalmában áll, akadályoztatni kötelessége. Jól tudom én azt, mond szónok, hogy a' dunabalparti vaspályát a' gőzhajózással concurrentiába jö, 's annak monopoliumát csökkenteni fogja; meglehet, a' budapesti hid-

építéssel is öszszeütközik, 's meghiszem, hogy midőn valamely új vállalat nyereségesnek látszik, részvényei emelkednek a' börzén, 's a' másoknak értékét alábbszállítja; meglehet, hogy a' hidtársaság actiáit még mind el nem adhatta, vagy lehetnek olyanok, kik félvén előre a' veszteségtől, actiájokat olcsó árért eladják, a' vállalat értékét csökkentik, mivel az actiák magasb vagy alacsony lábón állása szokta meghatározni a' vállalat nyereségét vagy veszteségét; de illyes körülményekért a' status közjájának előmozdítását háttérbe szorítani nem lehet. Be van pedig bizonyítva, mikép egyenvalu vaspályák nem létezhetnek, a' tapasztalás annak káros eredményét már kimutató, 's azért azok építhetőségét több nemzet akadályoztatá; mert magát egyik sem tarthatván fen 's a' nélkül hogy a' gyorsközlekedési eszközök ez által szaporítottak volna, a' vasútvonalok használata a' status közhasznót előmozdításának gátlására félbehagyatott. E' szerint nem hiheti szóló, hogy a' legujabbban tervezett soprony-győri vasút létre jöjön, mert ha a' bécs-győri vasúttársaságnak csakugyan szilárd szándéka volna vaspályát építeni, annak létesítésére elég ideje volt; de úgy látszik, neki nem a' vasútépítés volt czélja, hanem a' balparti részvények értékének csökkentése által ezen vaspályát építésének akadályoztatásával, saját hid- 's gőzhajóactiáit magas lábára biztosítani. A' sopronygyőri vasúttársaság ugyan czimére nézve különbözik a' bécs-győri társaságtól, de a' vállalkozók főbbjei ugyanazok; egy nevet látok ottan, mellyet nem szükség megnevezni, de állításom bebizonyítására elég arra utalni, miszerint a' győri vasúthoz vásárolt fák most itt Pozsonyban a' dunaparton árultatnak; illyen manevreerek nem azon okból intézettek, hogy ajánlatukat végrehajtsák, hanem hogy egyéb vállalkozót saját nyereségük biztosítására akadályoztassanak; az illyen álcélok létesítése gátlására pedig szükséges a' törvényhozásnak intézkednie. Más nemzeteknél minden vaspályára specialis rendelkezés történik, így Ausztriában, Porosz 's Bajorországban; Szászországban ugyan általányosan rendelkezett a' t. hozás, de tudjuk a' gyakorlatot, melly szerint minden vasútépítésre külön engedvény kell, így van ez Franciaországban 's Angliában. Nálunk ugyan a' vállalkozó szellem ébresztésére az 1836: 25. t. általányosságban, de csak ideiglen, a' legközelebb törvényhozásig rendelkezett; azonban látjuk, hogy az általányos intézkedés mily eredményt nyujtott, a' vállalkozó szellemet mennyire ébresztette, még egy vasútvonalunk sincs; annál fogva szükségesnek vélte szónok a' hijányos 's általányos törvény minélelőbbi javittatását 's azon általányos engedvényeket, melyeket más statusok elkerülni ügyekeztek, specialitásokra vonni, mert különben vaspályákat létesíteni minden ohajtásunk mellett sem leszünk képesek. Most a' dunabalparti vasúttársaság vállalatának azon biztosítást kéri, hogy az egyenvalu balparti vasút-építés ne engedtesék meg; 's nincs senki hazánkban, ki a' balparti vasútépítést annak egész Debreczenig leendő kiterjesztésével együtt ne ohajtaná; de ezen vállalatnak addig szilárd alapja nem leszen, míg a' társaság kívánatára a' t. hozás az igent ki nem mondja, erre pedig az országgyűlés annál inkább van jogositva, mivel a' balparti pályára kiadott engedély az által, hogy a' vállalkozók szándékuk létesítésétől már egyszer önkint elállottak, elenyészett; 's ezen tekintetben az ideig. hozott 1836: 25. t. önmagában megszűnt; annál fogva szónok, meddig a' t. hozás a' közlekedési eszközök miképeni létesítése iránt különösen nem rendelkezik, következő törvényjavaslatot indítványozott: 1. §. Semmi olly magányvállalatra nézve, melly az említett törvényben kitétetik, ha a' vállalkozók által a' folyamodás az 1842d. évi jun. 2kán be nem adatott, vagy pedig törvényben kiszabott uton az engedély még eddig ki nem eszközöltetett, vagy a' kiadott engedély elenyészott: engedély az említett törvényben megszabott eljárás utján többé nem adathatik. 2. §. Jövőben közhasználatra szánt 's nem csupán a' vállalkozó tulajdonos határán 's használatára építendő közlekedési eszközök építtetése, akár kívánatik a' kisajátítás jótékonyága akár nem, csak külön törvény által engedethetik 's illetőleg engedélyeztetetik. 3d. §. Az 1840: 40. törv. Magyarországon keresztül Bács 's Trieszt közt vezetendő vasútra nézve rendeltetik: hogy az semmi részben a' Duna balpartján Pest 's Pozsony

közt vezetendő vasúttal egyenvalu nem képezhet. " És ezen törvény által, úgy hiszi szónok, vég fog vettetni azon börzejátéki üzérkedésnek, mellyet a' duna jobbparti társaság a' soprony-győri vasút-építésre örvé alatt elérni akart. Az utána szóló követ a' fenebb mondottak szerint megjegyze, mikép a' balparti vasút monopoliumától nem tarthatni, mert az a' gőzhajóval mindig concurrentiában marad; ellenben a' másik társaság a' balpartiak elnyomatásával, minthogy a' gőzhajó 's hid tulajdonában van, egyedárúságra törekszik. Azonban egy más megyei szónok kinyilatkoztatá, mikép ha a' tárgyalás alatt álló petitióban az ország nézete volna kifejezve, hogy az ország érdekének tekintetbe vétele mellett az értelmes statusférfiak nem fognak a' jobbparti vállalat mellett szót emelni, aggodalommal szólalna fel, mert ollyan törv. hozásban, hol a' követek utasítással vannak ellátva, 's kiket jobbadán provincialis érdek meggyőződés vezérel, nem mondhatni, hogy azok az ország közboldogságát előmozdítani nem kívánják. Valóban különös, hogy a' középponti vasúttársaság ezen folyamodásában, most midőn részére a' közvélemény kedvez, előbbi nézetit megfordítva épen a' monopolium köpenyegé alá akar bujni, míg mult országgyűlésen a' balparti vaspályá-építésre, azon esetben, ha a' jobbparti vonal is fog építtetni, ajánlkozott; 's így most önmagával ellenkezik. Nem kívánta szónok sem egyik sem másik társaság hitelét kétségbe vonni vagy gyanusítani, sőt felteszi, hogy mind a' két társaság képes annyi erőt kifejtetni, melly szerint a' vállalatot végrehajthassa. Mult orsz. gyűlésen, midőn b. Sina vasútépítésre felszólítottatott, a' vállalatban Rotschild is szerepezett, mert ha tetteleg részt nem vett is, de megígérte, miszerint a' vállalkozók érdekeit előmozdítani iparkodik; akkor b. Sina a' Duna balpartján kívánta létesíteni a' vaspályát, midőn azonban a' pozsonyiakkal meg nem egyezhetett, a' jobbpartot választotta; később a' balparti vonalépítésre föllépett Ullmann's Pestnek Béccsel leendő összeköttetésére ajánlkozott, még azon esetben is, ha a' jobbparti vasút építtetik; b. Sina szinte ígéretet tön az egybekötésre, de egyszersmind folyamodott, hogy Ullmannnak az építés ne engedtesék meg, mivel különben a' jobbparti vonal nem létesíthető; azonban akkor a' RR. egyik, vagy másiknak ügyvivőji lenni nem akarván, a' concurrentia-fentartás tekintetéből mind két félnek a' vasútvonal-építés megengedtetett. Ennélfogva nem lehet egy pusztá folyamodásra a' másik rész engedvényét minden meghallgatás nélkül megsemmisíteni, miután látszik, hogy azon társaságnak csakugyan van szándéka a' jobbparti vasutat létesíteni. Ellenkeznék illy eltiltás a' RR. igazságszeretetével, mert az 1836: 25. t. öket biztosította. — Különben pedig miért kívánja azon középponti társaság, melly multkor a' monopolium ellen küzdött, az eltiltást, hiszen ha csakugyan tudja, hogy a' jobbparti társaságnak nincs szándéka vaspályát építtetni, hanem csak financialis speculatiót kíván eszközölni, akkor nincs oka mitől félnie; annál fogva szóló, minthogy az 1836: 25. törv. épségben van, mert ellenkező törvény által el nem töröltetett, pusztá nyilatkozattal pedig meg sem semmíthetetik, a' jobbparti vasúttársaságot vállalatától eltiltatni nem akarja. Egy tiszamegyei követ megemlíté, mikép az 1836ki orsz. gyűlés vége felé fölébredvén e' nemzetben azon kívánat, hogy az ipar előmozdításra szükséges gyorsközlekedési eszközöket más európai nemzetek példájára előmozdítsa, a' vaspályák meghonosítására az akkori törvényhozás megtörte a' jéget, mert a' kisajátítási törvényt kivítta; 's akkor mindjárt sokan azt hitték, hogy a' főbb vonalok építésére a' zonnal fog találkozni egy két vállalkozó társaság, azért hozatott a' legközelebb törvényhozás intézkedéseig az általányos törvény 's adatott engedély egyenvalu vasút-építésre. Nem akarom, mond tovább szóló, azon versenyzést, melly a' jobb 's balparti vasút elsőbbsége felett mult országgyűlésen történt, előszámlálni; sokan voltak, kik a' balparti vasútvonal létesítését nemzetgazdasági szempontból ohajtották, de a' jobbparti vállalkozóknál többen nagyobb garantíát találván, ez okozta, hogy mind a' két pálya építtethetése törvény által biztosítottatott; ámbár már akkor némelyek állatták, hogy a' jobbparti létesítése nem egyéb mint ábránd; 's ezen akkori sejtélem csakugyan valósult, mert elkezdte a' társaság a' vaspályát építtetését Bécsből Bádénig, ké-

sőbb Gloggnitzig vitte, innen azonban tovább saját nyilatkozata szerint nem mehetett, mégpedig 99 okbul, mint az egykori falu harangozója, mert pénze, mint amának harangja, nem volt; másodsor, hogy a vállalat létesítését a status biztosítása nélkül nem eszközölheti's annál fogva vállalatáról lemondván, a bécs-győri nevet bécs-gloggnitzival cserélte föl; ekkor kapott csak a középponti vasúttársaság a balparti vaspálya-építésre engedelmet, 's mint tudjuk már szerződött is. Szónok véleményével tisztában áll 's meg van győződve, miszerint egyenhezamos vonal nem létesíthető, 's ki azt kívánja, az semmit sem kíván: de miután az alkotott 1836: 25. t. ótalma alatt vállalatát folytatni akarja a társaság, azon törvényt, melyre van mind a két társaság biztosítéka alapítva, megsemmisülnek tekinteni nem lehet. Igaz ugyan, hogy az említett 1836: 25. t. csak a legközelebbi országgyűlés intézkedéseig hozott, de ez iránt a t. hozás 1839ben nem rendelkezett, és a törvényt nemcsak el nem törölte, sőt annak értelmében egyenvonallal mellett mind a két fél pártoltatására felírt ő felségéhez; és ezenfelül még egy megye kívánata következtében, a bécs-trieszti vonalnak Magyarországon keresztül leendő építtetése is pártoltatást nyert; ez ellen ugyan Csongrád megye ovást tett, mivel hitte, hogy hazánkra nézve kár. következményüvé válhatik, de szava akkor elhangzott; annál fogva a törvényt expirálnak nem tekinthet. Miután azonban azon idő óta a vasut iránti fogalmak megváltoztak, 's át is látja a nemzet, mikép általános törvény mellett célt érni soha sem fog, szónok ez uttal elegendőnek vélte végzésben kimondani: hogy ez országgyűlés a vasutak iránt mulhatlanul fog intézkedni; ő fels. pedig felírás útján megkérteni kívánta: hogy meddig ez országgyűlés a vasutak iránti nézeteit tisztába hozza 's törvény által különösen minden vonalra intézkedni nem fog, semmiféle vasutvonalra engedelmet adni ne méltóztassék. A középponti vasúttársaság folyamodását ezután a finansziális tárgyakkal foglalkozó orsz. választ. kiadatni, és az iránt azt megbízatni kívánta: hogy hazánkban a gyors közlekedések elősegítésére létesítendő vaspályák iránt minél előbb kimerítő t. javaslatot készítsen. Ekkor, ha a status specialitásokra kíván bocsátkozni, azon vonalra, melynek építtetését nemzetgazdasági tekintetben leginkább ohajtja, több kedvezményt engedhet; 's így, mint ha a balparti vonalnak adott kedvezmény mellett a jobbparti a concurrentiát kinem állhatja, szándékáról lemondani kénytelenítetik; és ha ő felsége az 1836: 25. t. általános értelmében a vasutvonalokra senkinek újabb engedélyt nem nyújtana, elérhetnék a RR. azonszándékot, hogy jövendőben minden vonalra a törvényhozás különös törvény által intézkedhessék, nem maradván egyéb az 1836: 25. törvényből, mint a' kisajátítási jog meghatározása. Szónok akép van meggyőződve, hogy miután a középponti társaság még, mint halatszik, nemcsak az egyenvonallal ellátásáért, hanem bizonyos kamatbiztosítási kedvezményekért is szándékozik folyamodni, kölcsönös egyezkedés végett szükséges a' kérdésben forgó tárgyat az orsz. választmányhoz utasítani, mert bár legtisztább ohajtása, hogy a balparti vasut a közhaszon előmozdítására minél előbb létesíttessék, 's azért különös kedvezményekben részesíttetni is kívánja, de viszont a' társaságtól oly biztositást akar, hogy a vaspálya bizonyos meghatározott 35—40 év eltelté után orsz. tulajdonná váljék és a' tariffa meghatározása, mennyire csak lehetséges, a' törvényhozást illesse, mivel a' nemzetnek leginkább fekszik érdekében, hogy a közlekedés felcsigázott ár miatt ne nehezíttessék; mindezek iránt pedig a' finansziális országos választm., mely a' nemzet közszükségeit fedező költségek forrásáról gondoskodik, minthogy már ezen társasággal némi érintkezésbe is tette magát, legjobban 's leghamarább intézkedhetik. Az utána szólott megyei követ, czélelés tekintetéből, a' szőnyegen levő folyamodást határozottabban térre kívánta állittatani, a' tény törv. és a' törvényhozás által már eddig tett lépések szempontjából felvilágosítván, a' RRket arra figyelmeztette, hogy az 1836: 25. t. cz. első szakasza 7 első pontjaiban kirekesztőleg oly vasutakról szól, melyek Pestről hazánk különböző határszéleig építtetnek, a' 8d. pont egy vasutat Bécsből a' magyar tengeri révpártig, a' 9d. pont egyet Bécsből hazánkban keresztül Krakkóig enged 's így azon vonal, mely Bécsből Győrbe vezetne 's nem tovább, e' t. czikkben nem foglaltatik; mert a' tizedik pont Nagy-Szombattól Kassára, a' 11d. Kassától Krakkóra, a' 12d. Miskolcztul Oroszország felé, és a' 13d. Sziszekttől a' magyar tengeri révpártig építendő vasutakról rendelkezvén, egyszersmind nyiltan jelenti ki, hogy csupán ezen vasutak állnak a' törvény ótalma alatt; miután pedig ezen t. cz. 4dik §sa szerint a' fi-

zetendő vitelből mennyiségét a' vállalkozók határozzák ugyan meg, de az időt, melytől a' fizetés kezdődik, és az évek számát, melyek lefolyta alatt a' fizetést szedni lehet, a' főkormányzók határozza: oly vonal iránt, mely a' törvényben kijelölve nincs, szerződésre nem léphet, tehát Brucktól Győrre építendő vasutára engedelmet nem adhat. Hogy az orsz. RR. illy értelemben vették a' törvényt, azon felírás bizonyítja, mely a' duna-tiszai csatorna iránt mult orsz. gyűlésen felküldetvén, egyszersmind ő felségét arra kéri, hogy arra felügyelni méltóztatnék, miszerint az ugynevezett bécs-győri vasúttársaság nemcsak közelebb és jövedelmesb pontokra építsen szárnyvonalat, de az utat okvetetlen Budapestig vigye, mert csak az illy hosszabb vasutól reményelhetni kereskedésünk felvirágzását. Időközben ugyanazon országgyűlésen Pozsonymegye a' sérelmek 25ik pontja alatt arról panaszkodott, hogy az éjszakai vasúttársaság azon szárnyvonal-építésre, melyet Gänserndorftól Pozsonyig vinni kíván, engedelmet nem kapott, jóllehet épen ezen vonal által akarná Pestet az éjszakai vasutal összekötni. Erre a' RR. azon föltét mellett, hogy ezen gänserndorfi vonal a' társaság csupán akkor használhatja, midőn a' pesti vasut már elkészült, Pozsonymegye kívánságát hathatósan pártolták, de épen azért, mert mind a' jobb mind a' balparti vasut mellett irtunk fel, két szék közt földre ültünk, a' balparti társaság, tartván a' jobbparti parallelától; minden további lépéstől elállott, a' jobbparti egylet pedig, mint ezen folyamodáshoz esatolt jegyzőkönyvi kivonat mutatja, főleg azért, mert a' RR. mind a' két vasutat ajánlották, a' győri vonallal egészen felhagyott. Csak ezen nyilatkozás után újította meg a' balparti társaság azon igyekezetét és előkészületit, melyek folytán már most a' főkormányzókkel szerződésre lépven, a' vasutépítéshez tette is hozzáfogott, és épen e' pillanatban lép fel b. Sina a' jobbparti társaság nevében oly tervvel, mely szerint Brucktól Győrre vasutat építeni akarna, jóllehet csak két évvel ez előtt a' még nem létező parallelától tartván, ezen vonal sem lehetséges, sem jövedelmesnek állították, 's már most, hol azon parallel a' balparton készülőben van, jövedelmes és lehetséges? szóló a' jobbparti társaság o' váratlan lépése indokait vizsgálni nem akarja, de hogy hazánk vasutai szaporítására irányozva volna, azt merőben tagadja, mert a' balparti vasut részvényeseit annak építésétől visszajeszteni, és így Magyarország három negyedrésze roppant kárával mind a' debreczeni vasutat, mind Pestnek az éjszakai vasutal összeköttetéséig tartani fogja; arról pedig, hogy Pestet a' Duna jobbpartján a' gloggnitzit vasutal összekötheti é, semmi biztositást nem ad, sőt miután az utat Bécsből csak Győrre akarja vinni, akarhatja egyenesen az 1836: 25. t. czikkbe ütközni, 's egyedül a' gloggnitzit vasut 's a' budapesti hid részvényei fölemelését eszközölhetné. A' törv. hozás illy agiotaget elő nem mozdíthat és épen azért, hogy a' balparti ut építését lehetségesé tehesse, kötelességünkre bruck-győri vasut ellen világosan nyilatkoztunk. Ezt szóló rövid felírásban kijelenteni, a' gara anti-róli kérdést pedig választmányhoz kívánna utasítani, mely arra tekintvén, hogy ezen vasut a' gőzhajózási társasággal életre halálra meg fog birkozni, ezen versenytűtást a' haza rovására elő nem mozdíthatja 's ott kamatokat nem biztositathatna, hol ezekbe bizva a' vasut nyomhatná a' gőzhajózást. Ugyanazon választmány ama kérdés felett is adhatna véleményt, vajjon minden külön vasut iránt külön tezikket alkossunk é, vagy egy általános szabályokat magában foglaló törv. nyomán a' kormány kösse az illető szerződéseket? mert specialis törvény mellett társaság találkozni nem fog, mely százazrekre menő előkészületekre pénzt azért költse, hogy nem határozott és a' társaság által előre nem tudott szabályok, de sokszor a' provincialis érdekek bizonytalan eredményei szerint tagadó választ nyerjen. Egy más megyei követ épen nem csodálkozott azon, hogy egyenvonallal vasutak pártolása mellett a' nemzet célt nem ért, és hogy sem egyik sem másik társaság a' közvárákozásnak meg nem felelt, mert bizonyosan tudja, mikép két egyenvonallal vasut, ha csak mind két társaság vállalatába fektetett tőkét, azokat elveszteni nem akarja, nem létesíthető. Szónok vasutakra az orsz. különös gondoskodását kívánja fordíttatni, hogy egyesek önkénye által a' közhaszon előmozdítása akadályozására ne kormányoztassék, mert a' nemzeti közgazdálkodás, a' gyors és olcsó közlekedési eszközöket ipara felvirágzása tekintetéből igényli; mit szónok küldője is átlátván, utasításban meghagyák, hogy a' vasutak statusköltésének építtessenek, vagy ha ezt el nem érheti, azon vonalok részire, melyek az ország köz javát leginkább elősegítik, bizonyos kamatokat biztositani 's azt a' társaság által elfogadtatni kívánja, mert azon felül, hogy a' vaspályákat nem lőerőre, hanem a' cél tökéletes elérésévégett gőzmozgonyokra ohajtja készí-

tetni, még a' tariffa meghatározását is az országgyűlésre akarja ruházni. Miután pedig Debreczennek Pesttel leendő egybeköttetését a' középponti vasúttársaság által véli egyedül elérhetőnek, a' balparti egy a' fumei vasutvonalnak minden egyéb vaspálya felett, az elsőséget biztositatni kívánja, mert 800 év után méltán igényelhetik a' tisza megyék, hogy némi kedvezésekben részesíttessenek, annyival inkább, mivel az alföld nem bír oly anyagszerekkel, melyek segítségével képes lenne közlekedési eszközöket készíttetni; téli időben Debreczennek utcáit megjárni valóságos bucsumenet. Egyébiránt az egész alsóvidék magtárakkal úgy körül van véve, hogy ha csak Erdélyben nincs rost termés, gabnját nem képes eladni; az ipar előmozdítására tehát szükségesség közgazdálkodási szempontból ezen vidéknek oly piacot szerezni, hol az eladatlanul álló fölös terméket eladhasa, mit csak úgy eszközölhetni, ha Debreczen Pesttel vaspályával fog egybeköttetni. Annál fogva szónok akép velekedik, miszerint annak kimondása, hogy egyenvonallal vasutak nem létesíttethetnek, a' balparti vasúttársaság igen nagy előnyére használna, mert általa azon after parthe működése, mely legujabban a' Brucktól Győrre tervezett vasutat Trieszttel egybekapcsolni kívánja, megszüntetnék. Egymegyeyi követ nem akart o' tárgy azonnali elhatározásába bocsátkozni 's előbb a' folyamodást küldőivel kérte közöltetni; többnyire pedig nem látta okát, miért kelljen a' jobbparti társaságot a' soprongyőri vasutépítésétől eltiltani, midőn neki az 1836: 25. t. az engedelmet megadta. Egymás megyeyi követ pedig felhozta, hogy itt csak általános elvekről van szó; egyik társaság olyan mint a' másik, patriotismus egyiket sem vezérli, hanem miután az 1836: 25. t. csak ideig l. hozott 's annak ereje, minthogy a' jobbparti vasúttársaság vállalatától 1842. évben legfelsőbb helyre terjesztett nyilatkozata által viszsza lépe, megszünt; 's miután az ország a' közhaszon előmozdítására a' balparti vasutat czélszerűnek és szükségesnek találja: annak minél előbbi létesítésére méltányos, hogy a' törvényhozás a' középponti vasúttársaságot némi kedvezményekben biztositassa.

A' jul. 17ki ker. ülésben, a' középponti vasúttársaság folyamodása feletti tanácskozást, a' tegnapi indítvány nyomán egy megyeyi követ kezdvén meg, kinyilatkoztatá: miszerint ő kész a' balparti társaságot bizonyos kedvezményekben, mennyire a' vállalat a' haza érdekével egyezik, részesíteni; 's nem vonakodik attól, ha a' törv. javaslat készítése ker. választmányra bizatik, de azt a' finansziális választmányra bizni nemcsak azért nem kívánja, hogy az tömördek munkálattal el levén foglalva, e' tárgybani javaslatát hosszabb idő után adhatná be, hanem, mivel a' választmány orsz., 's a' kezdeményi jogot, mely egyedül a' RR. tulajdona, átengedni nem akarja. Az utána szólott megyeyi követ, bár mennyire ohajtja a' balparti vonal létesítését, de azt prohibitiv rendszerrel egyáltalában felruházni nem akarja, mert azon systema tisztán monopoliumra vezet, hanem a' czél minél előbbi elérésére küldője nevében kész 1/100 biztositást ajánlani. Az ez után következett megyeyi követ elmondá: mikép megyeje részéről mult orsz. gyűlésen előterjesztetett azon kívánat, hogy miután az 1836: 25. t. kijellette azon vonalokat, melyeken építendő vasutakra vállalkozó társaságok az említett törvénybeli kedvezésekben részesíttetnek, azon vonalok közül egyikre nevezetesen Debreczentől Pesten és Pozsonyig keresztül Bécs felé vezetendő vasutépítésre vállalkozó társaság alakult, mely azt a' Ferdinánd nevű viselő vasutal Gänserndorfnál összekötni szándékozott, de minthogy az ekép létesítendő vonal egy része, nevezetesen Gänserndorftól Magyarországot határszéleig Ausztria részire lett volna vezetendő, arra ő fels. különös engedelmét kívántatott, 's mit szóló megyeje több rendbeli felírás útján, kieszaközleni képes nem volt, az ország közbevetése által kívánta kieszaközöltetni, hogy Duna jobbpartján építendő vasúttársaság egyenlő a' l l a s b a helyzetessék azon társasággal, mely Bécsét Pesttel a' Duna jobbpartján vezetendő vasut által összekötni szándékozott, 's melynek e' tekintetben az engedelmét már meg is adott. Hogy megyém, mond szónok, ezen kívánata mennyire nyert országos pártoltatást, az mindenki előtt tudva van. Annyi azonban bizonyos, hogy a' mult országgyűlés még azon nézetből indult ki, hogy két egyenvonallal egymás mellett fenállhat. Ha azonban tekintjük, ezen időközben mik történtek, hogy t. i. 4 év lefolyása után Magyarországon a' két vonal közül egyik sem létesült, azt hiszem, a' törvényhozásnak tovább azon ösvényen, mely szerint mind a' két vonal pártolja, maradni nem lehet. Én annak bővebb feszegetésébe bocsátkozni nem kívánok: vajjon az 1836: 25d. t. cz., mely kétségen kívül ideiglenes volt, megszünt é vagy nem? de anyai bizonyos, hogy ezen törvény a' főczél elérésére, miszerint t. i.

Magyarországnak vasutai legyenek, nem elegendő, mert a tapasztalás keserűn mutatja, mikép kivéve a nagyszombati vasutat, más vasutunk mindeddig nincs; mert azon törvény nem egyéb, mint actiákali játékra, pénznyerékedésre, mi ugyancsak az ország rovására üzetett, szolgált alkalmul, és így kétségen kívül áll előtttem, hogy itt az idő, melyben a törvényhozás az említett törvényt változtassa, s a két vonal közül egyiket, a másik kizárásával, határozottan pártolása alá vegye, hacsak tovább is azon szomorú helyzetetésben maradni nem kívánunk, hogy az actiák tulajdonosi nyereszkedési munkálkodásait folytatván, az ország vasut nélkül maradjon. Én most határozottan a balparti mellett nyilatkozom a jobb partinak kizárásával, s ezt Pozsony megye koránsem provincialis tekintetből teszi, mert ha fontolóra vesszük, hogy Debreczennek Béccsel összeköttetése által egy termékeny vidéknek nyitják ut, természetvényinek azon piacra való szállítására, melyen eddig csak a felső megyék voltak, kiviláglik, hogy ebből a pozsony megyei természetre, kika föld mostohasága mellett oly bő természettel, mint az összekötendő alföld bővelkedik, soha nem dicsekedhetnek, haszon bizonyosan nem háramlik; de mivel megyém ott, hol a közérdek kívánja, tulajdon érdekét annak alárendelni kötelességének tartja, ezen vonal létesítését régtől fogva szívén hordozza. Én is, mint többen kijelenték, a vállalkozók személyes tulajdonban garantiát nem keresek, mert meg vagyok győződve, hogy minden illy vállalkozás rugója nyereségvágy s bármely élénken kürtölt e részben patriotizmus csak ezen alapszik; ha azonban tekintetbe veszem azokat, miket tett a jobb- s balparti társaság, lehetetlen a balparti mellett nem nyilatkoznom; ugyanis: a jobbparti társaság az 1836: 25. törvény keletkezése után az építési engedelmet csakhamar megnyerte, és hogy szándéka komolyságát megmutassa, némely előlépéseket tett; nevezetesen egy szárnyvonalnak Pozsonyba vezetése iránt tervet készített, megvizsgálására megyém részéről küldöttséget kért, mely foglalatosságában el is járt, és az építés Béccsnel megkezdett, azonban azt csak addig folytatta, meddig különösen nagy hasznót hajtónak hitte, így Magyarországra nem vitte; de annak építéséről, minthogy azt hitte, hogy a balparti társaság szinte engedelmet nyere, le nem mondott, később midőn gondolta, hogy ez szándékával felhagyand, s ez által mind a budapesti hid, mind pedig a gőzhajózási társaság actiái állását biztosítottak hitte, kinyilatkoztatta, hogy ő a vasutat Magyarországra építeni nem fogja; minek következtében a Bécs-győri vasúttársaság czimét Bécs-gloggnitzival cserélte föl. Ellenben a balparti vasúttársaság, mindamelllett hogy a jobbparti vonallal egyenlő állásba nem helyeztetett s küzdeni kénytelen volt, mert az 1839ki országgyűlés csak azon föltét alatt vette azt pártolása alá, hogy a Bécs és Pozsony közt készitendő vonalat mindaddig ne használhassa, míg azt Pestig el nem készíti, s annak építését Debreczen fele meg nem kezdi (midőn a jobbpartinak az engedelem minden megszorítás nélkül meg volt adva) szándékával föl nem hagyott, hanem az engedelem kiadását ezen torhes föltétel mellett is folyton sürgette, de azt csak akkor volt képes megnyerni, midőn a jobbparti társaság építési szándékáról lemondott. Mostan tehát, midőn már ez az engedelmet megnyerte s építéshez fogni kívánt, a jobbparti társaság, más névalatt ugyan, ismét feláll, s hogy a hid-és gőzhajózási actiák ne csökkenjenek, egy jobbparton építendő vasútra engedelmet szorgalmaz, azt akarván elérni, hogy az által a balparti actiák értéke csökkenvén a vállalatot dugába döntse. Ezekből világos, hogy az 1836: 25dik t.c.z. rendeletének további fenállása mellett Magyarországnak vasuta soha sem lesz, hanem csak az actiákali kereskedésnek nyitják tárt kapu. Ezen tekintetnél fogva én a p-i előterjesztést tökéletesen pártolom s mindenek előtt egy törv.javaslatot kívánnék a Felsőge elibe terjesztetni, melyben kimondatnék, hogy az 1836: 25dik törvény megszüntetik, hogy jövőben minden vállalkozó társaságnak engedelem csak törv.hozás útján adassék s minden vonal iránt specialis rendelkezés tétessék. Említettett még, hogy ezen balparti társaság mult orsz.gyűlésen kinyilatkoztatta, miszerint ő még azon esetben is kész a vasutat építeni, ha a jobbparti létesülne, és azt most mégis eltiltatni kívánja; ennek valóságát elismerem s ha a nemzet itt mint érdeketlen bírő állna e két társaság közt, magam is azt tartanám, hogy ezen balparti társaságot azon rövid hátrással lehetne elutasítani, hiszen erre te magadat késznek nyilatkoztatád, mi e részben rajtad nem segítünk, de a dolog másképp áll, a társaság érdeke a nemzet érdekével van összekötve, s ha nemzet itt csak így röviden utasítaná el a társaságot, azt nyer-

né, hogy vasuta ismét nem lesz. Felhozottt még, hogy igazsággal nem egyeznek meg a jobbparti társaság eltiltatása; mire azt jegyzem meg, hogy miután azon társaság a nyert engedelemtől önként lemondott, s ezen utóbbi föllépése egyedül a balparti vasut létesítésének akadályoztatására van irányozva, ezen részben a szükséges lépéseket megtenni nemcsak az igazsággal meggyeztethető, sőt ezt tenni a nemzet érdeke parancsolja, különben sem levén itt szó eltiltásról, egyedül arról, hogy semmi engedelem a törv.hozás útján kívül ne adassék. Végre azon állításra, hogy egy pusztá folyamodás következtében illy lépéseket nem tehetni, kinyilatkoztatom, miszerint azonfelül, hogy ezen folyamodás hiteles adatokkal gyámolítottak, itt nem annyira e folyamodás mint tények szólnak, azon tények t. i., melyek az 1836: 25. törvény keletkezése óta előfordultak s melyek bőven bizonyítják, hogy ha e tekintetben hathatós lépések nem tétetnek, a nemzet kitűzött célját elnem éri, hanem rovására csak actia-speculatiókat fognak üzni. Egy más dunamelléki megyei követelő d a d, miszerint küldöji is érdekelttétvén, hogy vaspályák által gyors közlekedési eszközök létesítsenek, szónok azt hiszi, hogy senki sincs, ki a balparti vasutat nem pártolná, a jobbpartiról ez uttal szó sem lehet, mert azon társaság mint állított, vállalatától önként viszályozott; s hogy most legujabban ismét feláradott s hogy a jobbparti vonal létesítésére ezen kérdés jelenen vitatkozás alá került, arra nem más szolgáltatata okot, mint a bécsi újságban foglalt bécs-gloggnitz társaság azon hirdetése, melyben jelenti, hogy július 30kán tartandó közgyűlésében, a Brucktól Győrig vezetendő vonal létesítése felett tanácskoznak. — Ezen hivatalos hirdetés, meg e tárgyban megjelent röpirat csakugyan kétségtelenné teszik, hogy a jobbparti társaság nem szándékozik vállalatával felhagyni, hanem azt tovább folytatni; de ha a balparti társaság csakugyan bizonyosan tudja, hogy a jobbparti vonal építetni nem fog, és azon lépések egyedül az ő vállalatának megdöntésére irányoztatvák, akkor nem volt oka annyira megijedni, hogy a halottaiból feltámadott kísérletet ujonan eltemetni iparkodjék, mert az által a balparti vasútra legkevesebb kár sem fog háramolni. Egyébiránt van ó e kísérletben börszpeculatio vagy nincs, azt szólnem tudja, de annyit minden esetre gondol, hogy ha b. Sina a balparti vasútnak csakugyan ártani kíván, arra egyéb módot is képes találni. Az 1836: 25. t. a jobbparti vasutat sok kedvezésben részesítette, de neki azon biztosítás, hogy egyenvalon ne építhetessék, nem adatott, mert a RR. a szabad concurrentia mellett az egyedáruságot kizárni kívánták. Arra, hogy egyenvalon vasut nem létezhetik, a beadott folyamodásban semmi motívum nincs felhozva, mind a mellett azonban szónok az egyenvalonalt szívesen elállana, ha látná, hogy általa e hon java előmozdítatik; ő ugyan a balparti vasut létesítésére kész garantiát nyújtani, de úgy, hogy a vaspálya bizonyos évek eltelté után az ország tulajdonává váljék, már pedig ha kimondjuk, hogy egyenvalon vaspályák nem létesíthetnek, akkor a balparti vasut-társaság egyenvalon az 1836: 25ik t.c.z. általa alá esik, s akkor többé egyéb garantiáról szó sem lehet, s átengedi az ország a vonalt a nélkül, hogy a társasággal egyezkedhetnék, mert a tarifa meghatározása az 1836: 25. t. értelmében a kormányzókra bízott. Nekünk pedig a vaspályákat, ha azokat a közhaszon előmozdítására kívánjuk létesíteni, sem egyes vállalkozók, sem a kormány önkényére bizoni nem szabad, s azért az 1836: 25. t. minden esetre változtatni kell. A kérdés nagyon fontos, s majd lehetetlen iránta azonnal nyilatkozni, mert nem tudjuk, az ország milly garantiát szándékozik nyújtani s az ajánlandó kamatbiztosítás, miután az országnak magának pénze nincs, micsoda forrásokból fog öfödtetni; ez mind olyan kérdés, melyek a finansialis orsz.választmány munkálataitól föltételeztetvük. Szónok a kedvezést bizonyos kamatbiztosításra kívánta helyezni, ez ugyanmond legcélszerűbb, mert a nemzet kamatbiztosítás mellett a vállalkozó társasággal egyezkedésre lép, hogy az építendő vaspályát bizonyos évek eltelté után az országnak átadni tartozzék, úgy a tarifa-meghatározást fenntarthatja magának; illy esetben aztán fölösleg lenne a parallel vonal-építést eltiltatni, mert ha áll az, hogy azon két egyenvalon vaspálya nem tarthatja fen magát; akkor a jobbparti a balparti ellenében, mely biztosítva lesz, bizonyosan építetni nem fog; ellenben ha azt eltiltással biztosítjuk, akkor egyezkedésről szó sem lesz, mert más garantiát a társaság kérti nem fog, ő az 1836: 25. t. általa alatt ezen új engedély mellett monopolizálhat. Egyébiránt mielőtt a parallel vonalok építését megtiltathatók, tisztába kell jöni, mit tartunk parallel-vonalnak;

szónok azon vonalt, mely Sopronyul vagy Mosonytul Győrig vitetnék, nem tartja a balpartival egyenvalonnak; mert egyenvalonnak csak azt mondhatni, mely a másiktól bizonyos jövedelmet elhuz, ez pedig a dunabalparti vasútnak az által, hogy Győrből a gabna Mosonyba vagy Sopronyba, a mostan fizetendő 30 pgó kr. helyett talán 20 vkrért fog szállitani, legkevesebb sem fogna ártani, sőt azon vidéken a kereskedést élénkítené. Méltóztassanak arra tekintettel lenni, hogy a nemzet jövődjének kifejlése egy oldalról se akadályoztassék; már pedig ha a sokszor említett vonalépítés eltiltatik, elzáratnék azon megyéknél még a jövődjének reménye is, hogy valaha gyors közlekedés létesítése által saját iparukat, kereskedésüket kifejlthetnék; s vajjon ekkor, ha még a jobbparti vasut-eltiltás mellett a balparti vasut még bizonyos kamatokkal, mint némely megyék kívánják, biztosíthatnák, lehet e majd a dunántuli megyéktől méltán követelni, hogy e garantiához járuljanak? Felhozottt a jobbparti társaság ellen, hogy ha s z i l á r d szándéka volt vaspályát építeni, abba négy év alatt belé kezdhetett volna; továbbá, hogy a jobbparti társaságnak, a vasutépítés azon feltétel alatt engedtetett meg, ha a Dunát a Tiszával csatorna által egybekapcsolja. Annyi igaz, hogy azon csatornaépítést Sina és Vecsey b. 25 évre vállalta fel s eddig még az építésre legkevesb lépés sem tétetett, ám d e a z i d ő m é g n e m f o l y t l e, s ha szónok e részben véleményét kimondhatná, azt tanácslaná, v á r n o k b e a kitűzött időt, úgy a július 30ra kitűzött gyűlés eredményét is, hogy láthatnók, vajjon az ördög olyan fekete é mint minőre szokták festeni. Nekünk, jelenen kettőről szükséges gondoskodnunk, hogy a társaság megnyugtassék, s erre elegendő lenne kimondani, mikép a nemzet a balparti társaságot biztosítani fogja, s az egyenvalon vasutak iránt még ez országgyűlésen rendelkezendik; mennyire pedig biztosításról van szó, a folyamodást az orsz. választmánynak, hogy a társasággal egyezkedjék, kiadatni kívánta. 2) Minthogy minden vaspálya a statuskülönös figyelmét igényli, szükséges, hogy a törvényhozás minden építendő vaspálya iránt különösen rendelkezze, mely szerint az ugyis csak ideiglen hozott 1836. általános törvény kijavítandó, ő Felsőge tehát a törvényhozás ezen szándékáról felírásban értesítetni s egy szersmind az iránt megkérteni kívánta, hogy miután a Rk. ez országgyűlésen a vaspályák iránt mulhatlanul kívánna rendelkezni, addig semmiféle vaspályára engedélyt adni ne méltóztassék. Mert az által, ha azt mondanók, hogy az 1836: 25. t. megszünt, célt semmi esetre sem érhetnének, mivel az említett törvény ellenkező törvény által nem levén megsemmisítve, a kormány magát tetszése szerint ahoz alkalmaztathatja, ha tehát az 1836: 25. t. általános rendeletét megkivánjuk szüntetni, semmisséjük meg azt ellenkező törvény által. Egy más megyei követelő mondá: miképen nem lehet e kérdést elhamarkodni; mult országgyűlésen mindenki azon reményben volt, hogy a jobbparti vaspálya a hazára több hasznót fog ársztani mint a balparti, s akkor annak adatott kedvezés; mivel azonban megcsalódtunk, mert a jobbparti vaspálya nem épült fel, most a balparti vonalt pártoljuk s azt látjuk kezezőbbnek hazánkra. Szónok úgy vélekedik, hogy azon beadott pusztá instantiára eltiltást határozni nem lehet, mivel multkor, midőn a jobbparti vonalnak adatott a kedvezmény, a szabad concurrentia fenntartása tekintetéből az egyenvalon vasutat pártoljuk. Somogy győre nézve helyzetinél fogva, mond szónok, sem a jobb, sem a balparti vasútnak nincs jövődjé, a fumei pedig egyenesen ártani fog neki, mert a Bányás nyakára jó s termékre nézve a gazdag alfölddel kell majd concurrentiában állani; de mind a mellett, ha a haza jövődjé úgy kívánja, a vasutakat pártolni fogja. Elfogulatlanul tehát és provincialis érdek nélkül szól, úgy mond a tárgyhöz, midőn az egyenvalon vasutak eltiltása ellen nyilatkozik. Szükséges, hogy ezen tábla mult országgyűlésen felállított elveihez hű maradjon, s a szabad concurrentiát továbbra is fentartsa; egyébiránt azok, kik a parallel-vonal építés eltiltatását kívánják, tisztában vannak e a parallel vonal meghatározásában? egyenvalonban áll e a soprony-győri vasut? szóló azt tartja, hogy nincs. Vannak, kik kamatbiztosítást ajánlanak, ezt egy pusztá folyamodásra, midőn azt sem tudjuk, hány évre akar a társaság vállalkozni, vagy milly tariffája lesz, elhatározni nem lehet. Szónok ugyan a szükséges vasutakat szinte bizonyos kamatokkal kívánja biztosítani s kész áldozatokat hozni olly helyekre, hol különben a közhaszon-előmozdításra gyors közlekedési eszközök nem létesíthetnek, mint a pest-debreczeni és fumei vasútra, de olly helyekre, hol már eddig is vannak jó közlekedési eszközök, mint Pest

és Bécs közt, a haza garanciát nyújtani nem tartozik; s kinyilatkoztatja, mikép ahoz megyéje részéről egy fillérrel sem kíván járulni; egyébiránt a petitiót, úgy mint tegnap indítványoztatott, a finansialis választmányhoz vélt utasítandónak. Egy 3dik megyei követ nem látta szükségesnek ezen tárgy kidolgozását választmányra bízni, mert lehetnek oly kérdések, melyeknek a dolog előmenetelére nézve a kerületi ülésekben megvitatása méltán kívánatos. Szónok nyíltan megvallotta, mikép őt a balparti vasut pártolására tisztán provinciai érdek vezérli, mert megyéje a természetet azon jótéteményével, hogy kőutakat építhessen, nem dicsekedhetik, azon kívül folyóji sincsenek, melyeken természetnyit más vidékekre szállíthatná, s mivel kereskedése nincs, az ipart nem mozdíthatja elő; nemzeti gazdálkodás tekintetéből leginkább szükségesnek tartja a Tiszának a Dunával vaspálya által egybekötését, hogy a termékeny alföld a soványabb vidékkel felfölddel kereskedési tekintetben érintkezése jöjjön; mindezt pedig szóló csak a dunabalparti vasut pártolásával véli elérhetőnek, mert azon társaság ígerte a pest-debreczeni vasut építését is. Van azonban e kérdésnek egy más oldala, mely iránt mindenk előtt tisztába kell jönnünk, t. i. a közhasznosításhoz szükséges vasutakat, a status, saját költségen vagy pedig egyes vállalkozók által, bizonyos kamatbiztosítás mellett kívánja építtetni. Szónok küldöji statusköltségen akarják a vaspályákat létesíteni, mert évenkénti kamatok, miután a statusnak nincs biztosjöveldelme, rendezetlen állapotban levő adórendszerünk mellett biztosítani majd teljes lehetetlen; ez oldalról nézve tehát a tárgyat, hogy honnan és miből fogják a vaspályákat garantirozni, szükség azt a financ. orsz. választmányhoz utasítani. Az utána szólott m. követ kinyilatkoztatja, hogy miután az ország 3/4 részének érdeke szükségessé teszi a balparti vasut létesítését, méltányos a vállalkozókat némi kedvezményben részesíteni; szóló küldöji azonban nem kívánja a szabad concurrentia kiállításával a balparti társaságot vállalatá létesítésétől eltiltani, hanem a balparti, úgy a fumei vaspályát 5/100 biztosítani. Egy más követ koránlyolta az 5/100 biztosítás megemlítését, mivel az iránt a társaság folyamodásában szó sincs, s még nem tudjuk, mennyit fog kérni; lehet hogy 2/100—3/100 meg fog elégedni, mert ha 5/100 ígérünk, akkor megszűnik a vállalat nyereszkesedése lenni, s a vasutakba fektetett tőkét nem tekinthetünk másnak mint kölcsönnek. Végre egy dunántúli követ megjegyzi, mikép a balparti vasut társaságot semmi egyéb indok nem vezérlette vállalatá létesítésére, mint hogy a dunabalparti vasutat az éjszaki vasutal egybeköttesse; Magyarország kereskedésének jövedelme azonban nem éjszaki felé van; ott áll Fiume a magyar tengerpart, nekünk a külkereskedést oda kell összpontosítani, s minthogy a balpart könnyen összekötheti magát Fiumével, a balpart vasut építésével a balpartnál mindenestre nagyobb figyelmet érdemel. Jul. 18ki ker. ülésben folytonosan a balparti vasut tárgya vala szőnyegen; a szólók, kivált a dunamellékiek megemlíteni el nem mulaszták, mikép őket provinciai érdek nem vezérli e kérdés eldöntésénél, s azért némelyek a szabad concurrentia fentartása tekintetéből az egyenvonali vasutak építését eltiltani nem akarják; mások köztapasztalásra hivatkozva állítják, miszerint egész Európában csak Angliában van, hol egy kis egyenvonali vasut létezik, mely némileg képes magát fenntartani, ellenben Franciaországban a Seine partjára épített egyenvonali közlő egyik sem bírja fedezni a szükséges költségeket s majd általánosan minden európai status eltiltá az egyenvonali vasutépítést. A tiszamegyei követek közül pedig némelyek nyíltan megvallották, hogy őket provinciai érdek vezérli a balparti vasut pártolására: azt az ország három negyede igényli, hogy a debreczeni-pesti vaspálya létesüljön, s ezt mind a politika kívánja, hogy hazánk a testvér Erdélyvel is szorosabban összekapcsolassék, mind hogy a termékeny alföld, melynek eddig semmi piaca sem volt, a felső vidékkel, s külfölddel némi kereskedést üzhessen; egy ősz követ megjegyzi, mikép az ország által némi kedvezésben részesíttessék; mert mióta Árpád Magyarországot elfoglalta, s bejött Ungvárra, onnan a kedvesb tájéku dunavidékre költözött, több sem Taksony, sem Gejza, sem más fejdelem azon vidéket, kivén midőn a hon védelmére hadban mentek, nem látogatták meg, és így semmi különös jótékony-ság vagy kedvezés rájuk nem háramolhatott, míg a dunavidék több hasznos intézvény által segítettett. Az annyira ohajtott pest-debreczeni vasutnak pedig csak úgy remélhetni életet, ha a balparti vonal pártolattik. A balpartit társaság négy év óta hitegette a nemzetet s kimutatta, mikép célja nem egyéb volt, mint a balparti társaság vállalatát elnyomni. Egy m. követ említi, hogy mi-

dőn a status valamely intézvény létbehozására privátsegítséggel él, midőn a közhasznosításhoz szükséges érdekekkel összeforr, akkor a status célját minél előbb csak úgy érheti el, ha a társaság nyereségét biztosítja. A vállalati részvényeknek két féle nyereséyes oldala van; első azon természetes kamat, mely midőn már a vállalat létesítettett, jövedelmez, ezen kamatnak semminemű bürzspeculatio nem árthat, második az úgy nevezett bürzjétek, mely a vállalat előtt vagy folyta alatt, midőn a részvények kibocsátatnak, szokott beállani, s ez által az egész vállalatot, ha a kibocsátót részvények becsértékük-nél alább szállíttatnak, dugába dönthetni, már pedig a balpartit társaság ismétli föllépésének semmi más célja nincs, mint a balpartit vállalat részvényit csökkenteni, hogy saját actiái értéke fenmaradjon. Szónok tehát a balpartit vasutat, mint melynek létesítéséhez a nemzet érdeke van kapcsolva, szükségesnek vélte akép biztosíttatni, hogy neki a bürzjéteknek semmiféle ármánya ne árthasson; azt pedig csak úgy eszközözhetni, ha egyenesen kimondjuk, hogy a balpartit vasut nem létesülhet. Megemlítették tovább, hogy a finansialis választmány már ezen társasággal érintkezésbe jött s alkudozásba bocsátkozott, azért sokan szükségesnek találták, hogy a középponti társaság folyamodása még adassék ki választmányának, s ez a vasutak mikép lehet legcélszerűbb építéséről, s mennyire biztosítékra lehet szólni, minél előbb kimerítő javaslatot terjeszzen elő. Mivel pedig a nemzet a középponti társaság vállalatát évenként bizonyos kamatokkal kívánja biztosítani, voltak, kik épen nem látták semmi szükségét, hogy az egyenvonali-tiltás azonnal törvény által mondassék ki; csupán arra kívánták a Felségét felírás által megkérteni, hogy mivel ezentúl a törvényhozás általános törvény helyett minden egyes esetre specialis törvény által kíván rendelkezni, addig, míg ezen specialis törvények szentesítettni fognak, senkinek engedélyt adni ne méltóztassék; a törvényjavaslat kidolgozását pedig a kereskedéssel foglalkozott kerületi választmányra vélték bízandónak. S annyira elágtak az e tárgy körüli nézetek, hogy három napi folytonos tanácskozás után sem fejeztethetett be, jóllehet a balpartit vasut létesítése általános ohajtás vala, oka tehát a folytonos vitatkozásnak csupán a létesítés-módban rejlett. Némelyek, mint az első indítvány vala, egyenesen azonnal kívánták a petitiót pártolni, hogy a balpartit vasutnak a bécs-gloggnitzi vasut társaság július 30kai közgyűlése legkevesebb se árthasson; mások pedig a fenebbi nézetek szerint annak szükségét nem látták, s csak általánosságban maradtak.

242d. ker. ülésb. Jul. 19kén a középponti vasut társaság kérelme felé a tanácskozások befejeztettek. Hogy annyira megvitatott tárgy körül új indokok nem hoztak fel, természetes, s végre csak Cs. követének indítványa maradt központul s egyedül a p—i módosítás, hogy törvény initaltassék, talált még néhány, de kisebbségben maradt pártolóra, s végre a tárgy szövevénye miatt, mely bővebb megfontolást kíván, ezuttal elmulasztott. Az indítványok követ velős beszédben összpontosítván előbbi ülésekben kifejtett nézetit, a felírás miképeni szerkesztését kifejté. Az 1836. 26. t. c. z. nem szükséges visszahuzni, hanem csak módosítani. Ezt választmányra kell bízni; mi végre szónok nem kerül. hanem orsz. választmányt kíván megbízni nemcsak a dolog fontossága miatt, hanem hogy lássa b. S. mikép a RR. a középponti vasutat pártolják s magokat általa többé mystificáltatni nem engedik, mi által a balpartit vasut phantoma minden erejét elfogja veszteni. E felírás-szerkesztésre legalkalmasnak vélné a finansialis választmányt, mely ezen középponti tervet a már előtte fekvő fumei és Bruck ur által tervezett vaspályával együtt tárgyalhatná, de egyébiránt is az ország közlekedési pénzforsrási ügyeivel foglalkozik. A garancia, mint már elmondott, bizonyos percentekre terjedhet a viszszaesés és tariffa-intézkedés föltétele mellett, mely elhatározás mellett azonban Magyarország mostohább körülményi miatt az esztendő száma hosszabbra volna szabadó. Lehetne itt a garanciának még egy más nemét is használni, t. i. hogy az ország 4 vagy 5 percentért kezeskedvén, a társaság által huzandó nyereség maximumát is határozná el, melyen túl a jövedelmek amortisatiofundussá alakulnának, hogy az orsz. visszaesés annál hamarabb megtörténék. De mindez a választmány feladata volna s csak benyújtandó véleményezés után lehetne mind ezekről rendelkezni. Ha minden külön vonalra jövedőben specialis törvény fog hozatni, akkor általános törvényre szükség nem leend. Ezenkívül még a concurrentia elleni biztosítás megállapítása is lenne a választmány feladata, se végezt az egyenvon. vasutak eszméjének tiszt. hozatala. Így el levén a cél érve szónok a b—i indit-

ványhoz járul. Tett ugyan még néhány ellenvéleményű követ kísérléteket, még azt is akarván egyikök tagadni, hogy a középponti vasutnál nem hazánk két harmada nyerne kedvezést; a bürzjéteket hozván fel s végre szabad concurrentiát kívánván, hogy végre, mint egy megyei követ megjegyzi, sem az egyik sem a másiktól mi sem legyen s a mult országgyűl. mystificatio új példány adassék ki. Egy más követ, ki terjedelmes megmutatá, hogy a balpartit vasutat eltiltani nem lehet, nem tanácsos, nem szükséges, nem szabad, mert mivel b. S. szavát nem tartotta, azért egy egész vidéket károsítani nem lehet, végre azon indokkal is állott elő, hogy ez utóbbi még akkor is használható leend, mikor a középpontit az éjszaki koloszz már meg fogta rantani. Ha pedig már garanciának lennie kell, úgy az ex aucto salis pretio rendeltessék, mivel egy 15 milliónyi vállalatot 300,000 ftal nem garantirozhatni. Ez utóbbi állítását az érdemes követ azonban bővebben nem fejté ki. A felírás pártoló követek egyike kitétetni kívánta világosan, hogy a balpartit társaság önkint mondván le vállalatáról, megszünt az 1836dik törvény őtalma alatt állani, mihez a karpátvidéki követ még azt adá, hogy a bruck-győri vonal teljességgel nincs említve a törvényben, s így a hótan. soha sem fogna úgy elfeledkezni a törvényről, hogy ezen nem a törvény őtalma alatt álló volna szabaditékot adjon. Megjegyzések azonban, hogy a törvény nemcsak az egész vonalokat, hanem azok részeit is pártolja. S így a kérdéses balpartit lehet ugyan mint károsit ellenezni, de nem mint törvénytelen. Egy követ által javasolt azon fölveendő tétel, hogy a balpartit társaság lemondott már a törvény kedvezéséről, valamint egy másiké, hogy a balpartit viszsa van ijesztve némi mozgalmak által, el nem fogadtatván, szerkesztés a jegyző ügyességére bízta, s egyedül az határozottat szövevényteljességgel a felírás vezéreszméjéül, hogy miután az ország Rendei a balpartit vasut hasznosságáról, melyet már ő Fels. is legmagasb jóváhagyásával ellátni kegyeskedett, meg vannak győződve a azt pártolásuk alá vették, kéri ő Felségét, hogy míg az 1836dik 25ik törvényt meg nem változtatandják, felségi hatalmával ne éljen s más társaságtól a szabaditékot megtagadni méltóztassék.

Legújabb. Jul. 24ki ker. ülésb. a középponti vasutvonal iránti üzenet és felírás hitelesítetvén, előleges tárgyalatásul köv. indítványok állapítottak meg: az 1807ki 20d. t. c. z. nem eszközözlvén a futó vagy postahomok elfojtatását, az illető futóhomok birtokosai t. hatósági uton kérésre átruhátatás; az egyh. adományosok özvegyei s hajadonaink az ország nemesei özvegyeivel és hajadonival egyenlő jogokkal bírása; Somogyinak a homoeopathia tanítása végett a pesti tud. egyetemmel kórházzal (clinicummal) összekötendő tanszék felállítatása; Kligel gépének Nyitra által ajánlott orsz. pártolotása; Vasnak az 1810: 25d. t. c. z. módosítását tárgyaló indítványa; azon indítvány pedig, miszerint Ausztriában divatozó az-n gyakorlat, mellyel fogva, ki ott örökségi vagy más u-on birtokhoz jut, Magyarorszába jövetel e-eten készpénzzé fordított örökségének bizonyos részét megfosztatik, azil ető hatósággal egyezkedés u-ján szüntessék meg, oly módon fogadtatott el, hogy vagy egészen szüntessék meg az említett gyakorlat, v. Magyarorszában is hasonló léte-ittessék. A Jul. 25ki ker. ülés az V. osztálybeli sérelmek és kívánatok vizsgálatát folytatá, a 15d. számtal kezdve az 50dig jobbadán a választm. vélemény elfogadásával, egyedül a 23dik pont iránt melly a pénzbeli magy. viszonyok elintéztetését sürgeti Bihar, Borsod, Mosony és Arad megyék kívánata szerint, tért el a választmányi javaslatról, az az e tárgyban keletkezett felírás és válaszok leiratása után előleges tárgyalásul tűzetett ki. Az ezután tartott orsz. ülésb. a vasutak iránti üzenet s felírás csatlékaival együtt átnyujtatott, mire a Jul. 26kán mélyen tisztelt királynékné névpapján tartandó istentisztelethez híván meg elnök ö excja a Rket, elegyes ülés alakult, hol nádor ö fens. az orsz. pénztár állapotjáról jelentését olvastatá föl, mit személynök ö excja nyomtatás és tárgyalás végett kikért.

Budapesti napló. Pest városi hivataloknak a pompás új városházba átköltözése maholnap teljesen véget éri, még csak egy két hivatal maradt a régi Curia-ban, s ezek is most Jakabra végkép odahagyandják azt, nem kételkedünk, magukkal vive a díszes régiség aranybetűs homlokiratát, ha nem természetben is de erkölcsi értelemben minden bizonynyal. Különösen szép s izletes falfestvényei által nyájas tekintet nyujt a nagy tanácsterem, ugy szinte a val. polgárság terem is, mint általában csin, világosság s jó felosztás mutatkozik a többi terem s hivatalszobákra nézve is. Ija! biz épen a jó felosztás és világosság az, mire e háznak legtöbb

szüksége volt. Minden bizonyonnyal helül is követik az építőmester jó példáját! — A kövezéssel is készen vannak már e' téren, 's nem tagadhatni, hogy a régi göröngyök most már meglehetősen nivellirozva vannak, azaz, a' — köveket értjük, melyeket minden faragatlanságuk mellett is kétségkívül könnyebben egyenvonalazható, mint sok finomra faragott városi polgárt kenyeres polgártársával, kivált — magyar nyelvi 's nemzeti érdekű kérdésekben! — E' napokban érkezett Pestre P y r k e r László patriarcha-érsek ő excell. által nemzeti museumnak ajánlókozott nagy becsű 150 darabból álló képcsarnoka, melyet a' nagy lelki adományzó még 50 darabbal szaporított meg 's így összesen 200 remek festvénnyel gazdagítja e' nemz. intézetet. A' jeles gyűjtemény már ideiglen fel is állítottatott a' nemz. museumban. — A' harminczadi kezelések könnyebbítésére hírszerint a' Dunaparton, alkalmas nagy raktár fog építtetni — fából, azért pedig fából, mert mint mondják, ez csak ideiglenes lesz, később a' harminczadépületet is oda építtetik. Ezen harminczadot, tudtu'kra már vagy husz év óta építgetjük a' Dunapartjára — papírosan, 's ime végre is megfussunk reményünk. — Hitteles külföldről merített tudósítás után mondhatjuk már, miszerint ő es a' szári 's apostoli f ő l s é g e közelebb kiadott rendeleténél fogva kegyelmesen meghagyni méltóztattott, hogy ezentul a' magyar nyelv, a' theologiai tanulmányok kivételével minden tudom. intézetben, (a' z á g r á b i tudom. kerület kivételével), — olly módon alkalmaztassék, miszerint a' pesi tudom. egyetemen, akademiákban és lyceumokban a' törvénytanok közül a' hazai polgári és kereskedelmi váltótörvény, statistika és politikai cameralia tud. műnyok mindjárt jövő (t. i. october elején beállandó) iskolai évtől kezdve, a' hűntető 's bányatörvények pedig, majd midőn az illető törvénykönyvek magyar nyelven kidolgoztatván törvénybe iktattatnak, a' többi törvény pedig, nevezetesen a' természet-és nemzeti jog ideig örág, a' római polgári törvény 's hűbéri (feudalis) és egyházi törvény ezentul is d á k nyelven adassanak elő. Az orvoskari osztályban a' Physiologia, Pathologia, Pharmacologia és specialis Therapia ezentul is diák nyelven, az ezeken kívüli tudományok pedig a' vegytan (Chemia) kivételével, mely még most ideiglen diák nyelven magyarázandó, mindnyája magyar nyelven tanítassanak. Végre a' bölcsészeti osztályban a' rendes tudományok közül a' vallászat, magyar irodalom, 's hazai és világ közönséges történetei; a' természeti történeten 's végre mezeigazdaság mindjárt a' beállandó iskolai év kezdetével magyar nyelven, a' Logika mindazáltal és Metaphysika ezentul is, a' Physika és matematikai tudományok ugy szinte a' vizmérés és építési tudományok pedig még most ideiglen diákul, nemkülönben a' rendkívüli tanulmányok közül a' diplomatika, heraldica és genealogia, ezentul is diák, a' többi tudomány pedig magyar nyelven adassék elő, legvégre az ifjúsághoz tartandó egyházi beszédek azonnal 's egyedül magyar nyelven tartassanak. — A' középponti vasútársaság mint halljuk, a' Gänserndorftól Pozsonyig terjedő vonalt új rendszer szerint szándékozik építtetni, t. i. a' legújabb időben feltalált légerő használatával, melynek megkísérlésére legközelebb a' francia miniszteriség 1,800,000 frankot kért a' kamráktól. — Schodelné assz. ról minap írók, hogy a' nemzeti színház-igazgatóval szerződött; e' szerződés azonban teljes erőbe mindaddig nem lép, míg azt, Schodelné assz. ugy kívánván, az orsz. választmány nem biztosítja, hova már az föl is terjesztetett. Addig tehát Schodelnét nem hallandjuk? Talán igen! talán nem; a' művésznő azon hazalyányi szándékát nyilvánítja, hogy a' közönség iránti tiszteletből 's az intézet iránti szívességből addig is, aug. és septem. hónapokban minden díj nélkül kész énekelni, az igazgató ellenben sokkal lovagiasabb, hogy sem magát nagy lelkűségben fölülhaladassa 's az ajánlatot igy elfogadni idegen — minek alapos okát mi csakugyan nem látjuk, hanem . . . valamiben majd csak megegyeznek. Nem akarjuk a' dolgot előre dőbra verni, miután alkalmasint már aug. első hetében dobszóval maga adand erről hírt a' primadonna, azaz, mint Mária, az „Ezredleányban.“ — A' magyarorsz. evangélikusok idej egyetemes gyűlése az idén is Pesten fog tartatni; a' gyűlés napja sept. 2kára határozatott. — Figyelmeztetjük fővárosi olvasóinkat az angol kasszonyok zárdájában a' nőnevelés körül oly ok érdekemet szerzettszerzetes-szüzek gondviselése alatti lánykák iskolai próbatétele is, mely aug. 6d. és 7d. napján alkalmasint ismét olly látogatott lesz, mint az rendszeren lenni szokott. — Érdekessé a' hasonzenvi orvosok gyűlése is, melyek legközelebbi esütörtökön vevék kezdetüket a' tudós társaság teremében, hol ma jul. 2kán délelőtti 11 órakor Hahnemann emlékeztetére egy kis ünnepe is rendeztetett almási Balog Pál tanár ur által, hova a' nagy férfunak 's tanának budapesti tisztelői szívesen látattak. — De hogy ne csak homeopathiai újdonságokat közöljünk, a' kávékedvelőket azon örvendetes hírrel értesíthetjük, hogy ez annyira elterjedt áru behozatali vámja az egész ausztriai birodalomban mázsájától eddig fizetettnek szokott 24 ftról 12 1/2 ftra csökkentett, ugy hogy ezentul fontja legalább 5 kral jutányosabban adathatik. Kíváncsiak vagyunk, mit mondanak erre pesti kávéink, kik két évvel ezelőtt, ha a' közönség is ugy akarta volna mint ők, az aráblevet minden földzsánál két krajczárral akarák nem le hanem felszökkeníteni, de az okos pesti közönség ez egyszer nem igen hajlott olly méregdrágán inni feketetelevest. — Hát arról tudnak e' valamit pesti olvasóink, hogy b. Rothschild Salamonnak Pesten létekor, midőn a' színházakba belépett, tiszteletére a' közönség mindig felállott 's hogy a' báró Pesten negyven jótékony intézetet állított fel? Lám ennyit 's még mennyit tudnak róluink a' párizsi lapok! pedig tudjuk, mily balul kongatták tudósítók erre a' hir-

haragot. — Párizsról le. én szó, elmondhatjuk azt is, hogy a' Honderű tulajdonosa derék Erkelünk jeles Hunyady Lászlóját, francziára fordíttatván, azt legközelebb Párisba vinni 's annak ottani előadását eszközölni szándékozik. — Az E g r e s y Béni igazgatása alatt álló Sárközy-féle pesti cigánybanda 5 egyeddel szaporított, 's így az jelenleg már 12 fejből áll. — Országunk hgyimása a' pesti városi Herminékápolna építésére 120 p fót ajándékozott. — A' jul. 25ken Bécs-Pozsonybul érkezett gőzhajó igen érdekes főrangu vendégpárt hozott fővárosunkba, Koháry-Coburg A. hget t. i. nejevel Clementine francia kir. hgasszonnyal. A' hgi párinnen Hont megyébe a' Koháry család uradalmába menend, hol már Koháry-Coburg Ferdinand hg az apa előre megérkezett. Gőzhajóbul kiszállván ő hgségök tömördek tisztelgő sokaság közepett gyalog ment az Angol királyné vendégfogadóig, hol szállva vannak.

FÖLSZÓLÍTÁS. Egy Pesten felállítandó dolgozóház szüksége régóta el levén ismérve, 1843. január 16án egy ideiglenes javító-dolgozató intézet létesült, melynek jótékony hatása már most is szembetűnőbb, semhogy azt bővebben kimutatni szükséges volna. Ugyanis: ez intézet létesülte óta 624. fegyencz került abba 's azok száma jelenleg 180ra halad; 's részint ezek fölvétele, részint pedig mások eljlesztése által valamennyire megtisztultak Pest utczáji 's környéke a' sok kóbor cselédől, zsebelőtől 's több illy hasztalan munkakerülőtől; 's mi legszembetűnőbb: az oda kerültek közül 412. fegyencz majd egészen jobbulva bocsátatott ki, 's részint mesterségbe lépendő, de főkép szolgálataba szegődendő nőfegyenczek ez intézet jótékonyágát mindinkább tanúsítják elannyira, hogy illy kibocsátandó fegyenczekre szinte számos megrendelés tételik. A' mostani ideiglenes dolgozóház hajlékai 's osztályai azonban már annyira elégtelenek, hogy más dolgozóházzal gondoskodni mulhatlan szükség volt; 's mivel mindenki meggyőződhetik, mikép még sok kóbor henylőt 's gyanus egyedet lehetne összeszedni Pest utczáin 's külső térein, kik minden jobb erkölcsű lelkületnek csak botrányul szolgálnak, mind ezen pedig (miután az ideiglenes dolgozóház fegyenczekkel már tömve van) tökéletesen segíteni nem lehet: ennél fogvást a' város részéről egy tágasb, t. i. a' Józsefvárosban kerépesi uton fekvő Kubinyiféle ház szerzetetett meg. De ezen mintegy 500 fegyencznek hajlékul szolgálendő ház 's a' hozzátartozó igen terjedelmes telek a' fegyenczek által végbeviendő munkák teljesítésére sem levén alkalmas, ugyanazt tetemesen meg szükség változtatni, mire nagyobb 's többféle költségek kívántatnak; de különben azt sem lehetven állítani, hogy a' szaporodó fegyenczek élelmérésére 's ruházatára szükséges költségek azok munkabéréből ki fognak telni: ez okok miatt tehát az igazgató biztosság a' t. cz. közönség emberbaráti segélyét olly kecsgetető reménnyel kéri, miszerint ezen üdvös intézet jótékonyágát megismerve, annak gyarapítására tehetségétől telhető szives adományival járuland, kérvén egy uttal mindenkit: hogy az e' végre nyomtatott ívek előmutatásakor becses adakozásukat abba saját kezüleg följegyezni sziveskedjenek. Pesten 1844. junusban. A' tanácsilag rendelt biztosság által.

S z a r v a s. Az iskolai tanács felszólítása következtiben tudósítani s i e t ü n k a' tisztelet közönséget, hogy gymnasiumunk oktatói kara egy jeles tudományú férfitárszaporodott. Értjük a' kül- és belföldön egyiránt ismeretes dr. Bloch Móricz urat, ki is eredetileg mérnöki pályára készülvén, a' keleti 's régi classicus valamint az újabb nyelvekbeni jártasságának dicséretes bizonyosságát adván ide vágó tartalmas munkáiban; teljes reményt nyujt, hogy az általa tanítandó zsidó, görög és franczia nyelvek ugyszinte a' mathesis és magyar irodalom tanszékét tökéletesen betöltend. Mit a' szülékek jókori intézkedhetés végett ezenel tudokra adunk.

Bácsmegeyel közgyűlés. Mult jun. 10ken első alispáni elnöklet alatt megnyílt közgyűlésünkben olvastatott legelőbb is derék követink Latinovics Károly másodalispán- és Zákó István főügyész urak lemondási nyilatkozása, melyben azok érzékenyen előterjesztik, miként a' megyei RR. idej mart. közgyűlésből kiadott pótló-utasítás első pontjában tőlük haladéknélküli tudósítást kívánván arról: hova járulának szavazatukkal azon indítványra nézve, melyet Csongrád megye egyik követe az országgyűlés évenkénti tartandása miatt indítványzott? — Váratlan meglepetés leendett vala rájuk nézve az ezen ügyre különösen szorítottok rendkívüli intézkedés, ha az idézett utasítás világi szavaiból meg nem győződtek volna, hogy e' részbeni feleletre vonatásuk szülő oka a' közhírlapok közléseiben rejlik, melyekből a' KK. és RR. észrevehék, hogy ők az érdeklött kérdésre nézve a' RRnek e' tárgyra vonatkozó 's idej jan. 15ről küldött szabályos utasításukkal ellenkezőleg szavazának; mellözve itt a' hírlapi tudósítások iránti fejtegetésüket, nyíltan megemlíti, mikép ők a' RR. kívánat-

ját a' nélkül, hogy ez iránti meghagyásokról legkisebb sejtelmők is lett volna, jóval megelőzték, mert ugyanazent mart. 20kán 's igy e' pótló-utasítás kezükhez jutása előtt készített 's 12. számmal jegyzett követi jelentésük szövegében a' hongyülési tanácskozások folyamáról a' RRket körülményesen értesítvén, e' jelentésük 8d. pontjában a' kérdésben forgó csongrádi indítvány tárgyalatását egész terjedelmében megírták 's ennek kapcsában sérelmesen kijelenték az érdemben nyilatkozásukat, még pedig olly nyíltsággal, mely egyedül tiszta lelkek sajátja, 's olly hűséggel, mely tiszta eljárásokban soha sem hiányozhatik. 'S valóban, itt fejlik ki a' tudósítás főszempontja „keblök istene t. i. az öntudat édes érzete megnyugtató őket az iránt, hogy ők f. e. január 15d. közgyűlésből részökre adott inkább általános mint szabályos pótló utasítás szellemét kelölög felfogva, ennek értelmében az 1791: 13. t. czikk teljes épségében föntartásaért, habár sikeretlenül is, de buzgó hűvel küzdöttek, 's öröme gyulad keblök annak megmondására, hogy a' jogszerűség elveiből szivárgó 's sziveikbe mélyen oltott hazafui érzelmeiken alapuló lelkületükhöz képest mint mindig, ugy e' tárgy kivívása küzdterén szilárdul törekvének megfelelni polgári kötelességeiknek. Amde az april 29ki pótló-utasításban foglalt 's e' tárgyra vonatkozó határozat felriasztá andalgásukból, 's megerősítheték az iránti hitökben, hogy az élet tengerén esalódás azon szirt, melyen a' legszebb remények hajótörést szenvednek, 's az életben sokszor akkor örülünk, midőn öntudatlan az első lépést teszszük boldogtalanságunkra 's hogy gyakran a' leg-egyszerűbb, legártatlanabb lépés is vesztélyre vezethet; mert a' fönidézett pótló utasítás 3d. pontjában az országgyűlés évenkénti tartandása iránt tett indítványra nézve nyilvánított szavazatok, melyet meggyőződésök szerint az 1791: 13. t. czikk világos rendeletével tökéletes öszhangzásban hittek lenni, általános 's valóban kemény jegyzői tollal czifrált kifejezésben rosztaltván, egyszersmind küldöik iránti tiszteletlenség miatt kiméletlenül megrovattak, 's még egy illyenem eljárás esetében a' bennök helyezett bizalom végképi elenyészdésével fenyegetve lettek. Ismervén innét egész mértékben a' RRnek ősi alkotványon feneklő hatalomteljét, a' kérdéses tárgybani kijelentésüket okok halmazával bővebben igazolni annál inkább szerénytelenségnek tartják, minél bizonyosabban hívek: hogy az ártatlannak mentségre szüksége nincs 's a' tiszta lelkek úgye magát idővel önmaga kivíjja. Mivel azonban azon részről, mi ember 's polgár előtt legszentebb, a' becsület oldaláról rovatának meg, figyelmeket kéri a' RRnek azon még egy megjegyzésükre, hogy ők azon viszonyoknál fogva, melyek által honmegyjük egyeteméhez lánczolatvák, saját egyedi becsületük koczkázatala nélkül a' RR. diszes korszója iránt tiszteletlenségét vétket soha el nem követhettek; mert habár tehetségeik parányiságát tudva nem tagadják is azt, hogy politikai ügyek körüli nézetekben könnyen hibázhattak, mindazáltal mindig olly lelkületük tudnak lenni, hogy a' haza tekintélyei iránt tartozó tiszteletéről annyira soha sem feledkezhetnek meg, szem előtt tartván mindenkor az élettapasztalásból merített azon lelkesítő tanuságot: önmagát dicsőíti, ki érdemet dicsőít, 's önmagát tiszteli meg, ki mást megtisztel. Ezen körülmények közt, miután a' fő n e b b i u t a s í t á s szelleméből nem homályosan derül ki, hogy a' drága bizalom, melyet követi pályájokra lett választatásukkor boldogítva lettek, tőlük nagy részben elvonatott, nincs egyéb választás, mint követi pályájokrol annál inkább lelépniök, minél fájdalmasabban érzik, miként egyedül a' küldök bizalmában rejlik azon erkölcsi erő, mely nélkül a' követ politikai rögs pályáján hatályosan mit sem működhetik. Igy becsülettel a' bús terhü pályán nem maradhatván követink, szilárd jellemü lemondásuk mellett visszaléptek. E' kedvetlen felvonás után az országgyűl. utasításokat tervező választmány javaslati munkálata következt; nevezetesen követink tudósítása arról, hogy a' hajdú kerületek rendezése tárgyában készített t. jav. iránt a' ker. ülésekben tett változtatások 's módosítások csekély igazításokkal országos ülésben is elfogadattván a' 42. §nak c) pontjára nézve ők ugyan az anyautasítás 51d. pontja szerint a' diplomás zsidók választási jogát az 1791: 38. t. czikk teljesítéséig felfüggesztetni kérték, ezen kívánságuktól azonban elűtettek, tudomásul vétetett. 2) A' jászkun kerületek belszerkezete 's országgyűlési szavazatjoga iránti t. javaslat. orsz. ülésbeni elfogadattásáról, valamint a' szépeességi 16. város belszerkezete 's szavazatának a' ker. ülésbeni tárgyalatásáról küldött értesítés szinte tudatul vétetett. (Folyt.)

Krasznamegye Sz. Somlyón tartott közgyűlése junius 25ken vette kezdetét főispánhelyettesi el-

nöklet alatt. Tárgyainak érdekesbeitt tette a' vissza-
csatolás tárgyában érkezett kir. táblai ítélet, mellyben
e' megye megfektett okai mellett is 800 arany forintban
elmarasztaltott. Nem czélem az e' körülnézetek rész-
leteibe bocsátkozni, mivel azok e' tárgyban egyeden-
kint, részben vagy egészben különböznek, mi onnan is
könnyen magyarázható, mivel ezen elmarasztaló ítélet
nagyobbrészt a' legközönyösebben fogadtatott. Voltak,
kik országgyűlésre leendő fölirással, ő Felségéhez le-
endő követ-küldéssel és kik főlebbviteli pörörvoslattal
gyanították ezen terhelő ítéletet orvosolhatni; voltak
továbbá, mi határozattá is vált, kik az egészet pusztán
tudomásul vétetni kívánták, mire azon öntudat által ve-
zéreltettek: miszerint ha maga a' visszacsatolásról szóló
törv. czikk nyolcz év alatt teljesebbé nem vétethetett,
annál kevesbbé fog egy azon törvényen alapított ítélet
teljesebbé vétethetni (?). Ezek szerint minden tör-
ténhetendők alá rendeltünk. Kiemelendő még ezen
közgyűlésből a' kőbeli hegyi rendszabályok közre-
tétéle, melly a' birtokosság közbejövételével czélszerű
szabályokban összpontosítva, megerősítés végett ezen
gyűlésnek beadatott, melly is azt kevés módosítással
elfogadva kihirdettetni rendelte. Ha a' napi eseményke-
re is szabad terjeszkedni, e' nap minden esetre városias
mozgalmakat kelesztett különben falusias városunkban
(Szilágy Somlyón). A' közgyűlés első napján színjáték
és tánczvizgalom nyújtott alkalmat szórakozásra a' me-
gye különben illyesekben részt venni nem igen kívánó
lakosinak. Különben, ha tánczvizgalmink említést érde-
melnek, ez egy volt a' maga nemében, millyennel még
alig dicsekedhetünk. 'S mi volt oka főleg? Az, mit táncz-
vizgalmink népszerűsítésére eddig tenni elmulattunk, t. i. a'
szomszéd megyékkel is tudatni leendő tánczvizgalmunkat.
Igy így casinói részvényes urak, ez egyszer sikerrel
határoztunk, miből az a' tanúság, hogy a' bizodalmas
fölszólítás 's teendőink közretétele nem pusztal rival-
gás. Azért, ha o hajtott körben szereljék magunkat ta-
lálni, ne feledkezzünk el a' megelőző 's ezennel ta-
pasztalt sikerü teendőkrül; mert csak így édesgetve re-
mélhetjük az olvasó egylet által indítványban álló
,kisdedovó intézetet' is, a' minél népesb tánczvizgalmak
által is gyarapítandhatót, egykor gyorsabban felállit-
hatni. Julius 7kén egy tánczvizgalomnak valánk szem-
tanuji, mellyet az itt rövid időig mulatott színésztársá-
sággal érkezett Hajós István rendezett tanítványi ked-
vökért. Köszönet ezen fiatal embernek minden esetre
csak azért is, mivel a' csak már nem mindenütt közön-
ségessé vált Lancert városunkban sikerrel betanította,
's ezen tánczvizgalomban annak lejtését láthatni is sze-
rencsések valánk. Mindent elkövetett Hajós ur egy-
szersmind a' kedves, 'körmagyar' körül, hogy az Szöl-
lőst oly elferdített állásában, millyenben nálunk ed-
dig fájdalom! létezett, egykor azon nyilatkozatra ne
kénytesse: „bánom hogy teremtettem.“ 'S ezért még
nagyobb köszönet, mert inkább bármit rosszul csak
nemzetit ne. Azért a' 'körmagyarból' csak ne resteljük a'
kényelmet inkább a' francia vagy angol tánczokba át-
tenni, nehogy a' nagy kényelem miatt utóbb az annyira
közkedvességű 'körmagyarra ne ismérhessünk. Bada-
csornyi Gyula.

Verőezemegyei közgyűlés. Mult havi közgyű-
lésünk eredményei: 1) A' kereskedelmi választmány mun-
kálta iránt képviselőink tág mezt nyertek, az abban

kijelentett elvek szerinti eljárás saját okos nézeteikre
bizott. 2) A' vegy. házasságok ügyében érkezett k. k.
leirat azon hozzáadással partoltatott, hogy ha a' szül-
lék szerződésre léptek, ezen szerződés tartassék sinór-
mértékül, ellenkező esetben minden gyermek atya val-
lásában neveltessek. 3) Verőcze nem akar elszakadni
Magyarországtól, sőt inkább eddigi esatoltatását örök
időre ön kívánja tartani. Azonban municipális jogait,
a' tartomány eddigi diplom. elnevezését, melly annyit di-
cső emlékek van egybefonva, föntartani ohajja. Mi e-
gyéb diplom. kutatásokat illet, e' megye az 1215. év
előtt történetekre semmi esetre visszalépni nem akar, ma-
gát csak e' százados szokás és törvényesség leplébe rej-
ti, melly minden tartományi jogait, minden kötelekeit v.
gyakorlatát elég nyilván tudatja. 4) Az ez alkalomkor
szóba jött horvát consilium iránt kijelen ették a' RR. hogy
ezt imént érintett akaratjokkal nem egyeztetetni meg,
mivel némi elszakadást foglalna magában; azonban méltá-
nyosnak itélnék, hogy mivel ezen tartományok diplom.
nyelve a' latin, a' magyar helyt. tanácsnál egy szak le-
gyen, melly egyedül e' tartományok ügyeit bírja 's ez
latin nyelven működék és hozzá e' tartománybeli férfiak
alkalmaztassanak. 5) Turopolya iránt az eddig is főnál ő
képviseleti rendszer tartassék meg, de hogy tovább is
félreértett képzelmények miatt kicsapongások ne történ-
hessenek, a' tartom. közgyűlés ne mindig Zágrábban
sőt ott legtrikábban tartassék, hanem más tartományban
is 's így a' jövő közgyűlés helyeül tünstint Eszék jelel-
tessek ki. 6) A' megye a' háziadó arányos elfogadtatását
partólván, mennyiben ezt nem ellenzi, elvben a' telek-
díjt is partolja. 7) A' sz. kir. városokra nézve nem kell fő-
felügyelő, a' város maga veti ki házi pénztára szük-
séges összegét. 8) Egy új vasutjavaslat Vukovártól (de
miért örökké az alkalmasan Vukovártól?) Eszéken ke-
resztül Miklósnak, innen Visesinnak ('s innét a' fekete
hegység között egy részt kövences ut maradna Pakráig)
attól ismét egész Fiuméig nyújtott be az illető szolgál-
bíró és m. mérnök által, mellyet Wallau Károly Mária or-
szágos mérnök terjeszt elő; mit követelnek elöter-
jesztés 's partolásszerzés végett felküldöttünk Mi süké-
re lesz a' sokféle ágának. látni fogjuk. 9) Mind a' mellett
hogy a' tisztabuza ára 75 p. kr. a' marha ára sem ugrott,
még is sem a' kenyér sem a' hus nem szabályoztatott. —
A' gabna jó termést ígér, esőnek szükében sem va-
gyunk 'sib.

Spanyolország.

Jul. 8d. érkeztek a' miniszterek Madridba vissza,
holnapután fog hirdettetni a' kortesozlató parancs,
mihez kormányi program leendő mellékelve 's ezt fe-
szült figyelemmel várják. Más intézvényeket is remél-
nek, mik a' kormányzásban, kivált a' kereskedési ügy-
ben lényeges változásokot idéznek elő. Jul. 7kén hagyta
el Madridot 3000 gyalog 's 500 lovas, Oribe parancs-
noksága alatt Ceuta felé szándékozók. A' papság elé-
gületlen a' kormányval, hogy ez nem rohan hanyat-
homlok reakciókra 's javait nem adja vissza. — Madridi
lapok 30 ezerre teszik a' Ceuta felé induló hadsereg
számát; a' főparancsnokságot Pavia veszi által. — A'
Marokkó elleni hadseregek sok önkéntes jelentkezék,
de csak a' nőleket veszik fel. Julius utóján fognak az
ország különféle részeiből elindított csapatok Ceutában
összpontosulni. Egyébiránt ezen Marokkó elleni készü-
let czélja a' Tiempo szerint a) elégtételt venni a' Spa-
nyolországon elkövetett bántalmakért; b) a' ceutai ál-
lomás biztosítása a' mórokul bitorlott birtok vissza-
foglalása által; c) a' spanyol birtok erősítéséül egy part
melletti földterőség készítése. A' Gazeta Julius 10d.
közli azon határozatot, mellyben a' kortes felosztása
és új összehívása rendeltetik; tartalma köv. „A' bel-

ügyek minisztersége. Fölség! Jelen kortesek, mellyek
más polit. körülmények közt választattak, mint millye-
nekben most van a' monarchia, nem képesek többé a'
mostani helyzet szükségéi's követeléseinek eleget tenni.
Szükségesnek látja azért a' minisztertanács azok fel-
osztatását's új összehívását Fels. javasolni. A' minisz-
tereknek vannak még más nem kevesbbé alapos okai is
hogy Fels. ez intézkedést tanácsolják. Itt az idő, hogy a'
kormányzás különféle ágai összhangzásba, a' rend's nyu-
galom tartós szilárdítására szükséges törvények hozas-
sának. Itt az idő: javítani az alkotvány azon részein,
mellyek, mint a' tapasztalás kézzelfoghatólag megmutat-
ta, a' valódi képviselet szellemével nincsenek összhang-
zásban 's nem bírnak e' kormányzás-forma szükségéi-
követelte hajlékonysággal. Hogy e' reformok létesül-
jenek, miket a' nép sürgetve ohajt, 's Fels. miniszterei
ő czélra vezetőnek hisznek, ha folytonosan őn magas
bizalmat bírnak, Fels. kormányának új kortes-segélyre
van szüksége; miért is Fels. jóváhagyása alá köv. kir.
határozatot terjeszt: Az alkotvány 26 czikke által rám
ruházott előjogomnál fogvást 's miniszterim véleménye
szerint rendellem mint köv. 1) A' köv. kamra fel van
osztatva. 2) Az alkotv. 19) czikke szerint a' senatus 1/4
megújítandó. 3) A' kortes oct. 10d. a' királyság fővá-
rosában gyűlendő össze. Következnek az aláírások.

Anglia.

A' felsőház, mint főlebbviteli t. szék még mindig
a' dublini status-foglyok pörével foglalkozik: ítéletét
minden perczben várják, melly közhiedelem szerint he-
lyeslenni a' dublini queens bech (királynéi t. szék) el-
járását. A' dublini repealegylet utóbbi heti gyűlésében
elhatározaték, hogy maj. 30kát, mint O'Connell be-
fogatása évnapját évenként Irland minden egyházaiban
könyörgéssel 's népgyűlésekkel ülljék meg. A' gyűlés
elnöke Roche esq., parlamenti tag a' corki grófság ré-
széről jelenté, hogy a' statusfoglyok főlebbvitt pöre
kedvező reménnyel nem kecsgethet 's beszédét így
végzé: „Rövid idő múlva, mint nem kélltem, oly körülmé-
nyek fordulnak elő, mik a' haza minden barátit meg-
győzhetik az iránt, hogy Irlandra nézve nincs más re-
mény, mint a' hazai törv. hozás helyreállitása.“ A'
tartományokban leginkább a' kath. papság önt lelket a'
repeal mozgalmakba. A' lapok számos gyűlést emlitnek,
miket lelkészek hínak össze 's rendeznek; csendhá-
borítások azonban sehol sem történnek. Jul. 10d. titkos
tanácsban Heytesbury l. mint irlandi h. tartó, az esküt
letette. — A' királyné lebetegülése rövid időn megfog
történni. —

Franciaország.

A' francia csapatokat Elgenauani Abdelkader
társaságában újra megtámadta, mi 30 emberébe 's né-
hány lóba került, míg a' francziák csak 6 embert vesz-
tének. Oranba két ezred lovas, vadász és huszár érke-
zett. Jul. 8d. vitorláztak Oranba Chiméro és Etna gö-
zösek; ez utóbbi két kereskedő hajót vontatott, mellyek
lovakat szállítottak. Parisban a' kamrai ülések végez-
tével beköv. miniszterváltozásról beszélnek. — Martin
igazságminiszter 's Lacave-Laplagne szándékoznak ki-
lépni; amaz, mert az egyházi ügyekben társaival nem
egyezhetik; jmez, mert megunta már a' politikai ügyeket 's
e' fölött gyöngéledik.

ÉRTESÍTŐ.

Gschwindt M. a. „Dohányzóhoz“
a' postával szemközt ajánlja

Magyar Plantage szivarait
mellyek különös jónemű fűszeres leve-
lekből készitvék. Egyszersmind jó száraz
's az annyira kedvelt

Nemzeti szivarokat
és a' **társasági dohány** név alatt, oly
kedvesen fogadott gyöngé keveréket.
3-3

Köszeladás.
Jövő pesti jánosfővételí vásárkor f. é.
augusztus 29átul fogva 26káiig mélt. gróf
Hunyady József juhnyájából különféle á-
ru hágoások eladás végett a' M. Gazd
egy. üllői utcában fekvő köztelkén lesz-
nek felállitva. 1-4

Egyesületi meghívás. A' Tisza
árja elleni védgátak készítésére ala-
kult hevesi egyesület közgyűlése f. é. au-
gustus 17kén Hevesen fog tartatni, melly
is a' multévi május 8kán ugyancsak He-
vesen tartatott egyesületi ülése határozata
szerint közhírré tétetvén, arra az illető
t. ez. pélyi, alkoháti, süllyi; követelki,

szógi, sz. iványi, bessenyszógi, kürthi, t.
nánai, jászkiáséri és jászladányi közhir-
tosok urak miat részvényesek ezennel
meghivatnak. Ujszászon Julius 29dikán
1844. b. Orczy György s. k. elnök.

Ns Hevesmegyében helyezett T. Vár-
kony helységben ns Szűts Józseftől 330
v. ft. 9 kr. erejéig bírói foglalás alá vett
1200 □ öllet számitott 5 hold belső te-
lekheli zálogban birt szántóföldje, folyó
évi Sz. Mihály hava 23kán fog hely
szinén tartandó árverés utján többet igé-
rőnek eladatni. Okolicsányi Gusztáv fő-
szolgabíró ifj. Szana Pál eskütt mint vég-
rehajtó bírak.

**Vászonszolgáltatás iránt árverés-
si hirdetés.**

Folyó 1844dik esztendei augusztus 3d.
délutáni 3 órákor a' pesti királyi tudom-
ányos egyetemi orvosi kar épületében,
hatvani utcában tartandó nyilvános ár-
verés utján, az említett egyetem kórhá-
zai számára megkívántató vászon és gya-
potzövet (barchet) szolgáltatása arra
fog bizatni, ki azt legjobb mineműség-
ben 's legjutányosabban magára vállal-
landja. Kívántatik pedig 120 róf fehér

1/2 rész róf szélességű házi vászon; 47
róf kéknymatu 's egy róf szélességű vá-
szon; 65 róf fehér, és 31 róf hamuszínű
1/2 rész róf szélességű barchet; és 112
rőf szalmazsákokra való 's egy rőf szé-
lességű vastag vászon; mellyekből kivá-
lasztás végett az árverők mustrákat ma-
gokkal hozni ne terheltessenek. Kelt
Pesten Julius 9kén 1844. Szoblahói Pál-
ma Elek a' pesi királyi tudom. egyetem
jegyzője. 3-3

Hirdetvény.

A' nm. magyar kir. helytartótanács ren-
delése következtében a' csakonai alapít-
ványi uradalom részéről ezennel közhírré
tétetik, hogy f. évi augusztus hó 12kén
Csakován szokott reggeli órákban tar-
tandó árverés alkalmával, a' szeszes ita-
lok kimerési joga a' pálinka-főző-üstök
után járó taxákkal együtt Csakovárt, Pe-
trományon és Obádon, ugy nemkülönb
Csakovárt ezen joghoz tartozó 19 hold
réten kívül több uradalmi korcsmabeli ép-
ületekkel, és ottan találtató eszközök-
kel njonan 6 egymásután f. 1844tik évi
november 15ő napjától számitandó évekre
berbe adatni fog.

Bérleni kívánók szokott bánatpénz-
zel ellátva ezennel illendően meghivat-
nak. Kélt Csakovát, Julius 3kán 1844.
Zák József tisztartó. 3-3

Egy legjobb korbéli, e' rényes
nemes magyar hölgy, ki német-
ül 's tótul jól beszél 's ír, már uri há-
zaknál is nevelő 's házrendelő volt, éke
varrásokban gyakorlott, hajlandó a' fő-
lebbi szolgálatok valamellyikét uri ház-
nál elfogadni, t. i. varrást tanítani, vagy
urnő segédje lenni. Bővebben értesülhei-
ni Granátosutczai Dlauhy házbéli ezüst-
műves Szentpétery urnál. 2-2

Hirdetvény.

A' diósgyőri kir. koronai uradalom ré-
széről közhírré tétetik, hogy Miskolecz-
től 2 1/2 órányi toválságra fekvő Mohi pusz-
tán létező uradalmi juhmajorban 80 da-
rab kos. 275 db. anya, 66 db 2 esztendő
jerke, 155 db öreg, 145 2 esztendő üri
mind finomított szőrű, f. é. augusztus 19-
kén tartandó árverés utján a' többet igé-
rőnek készpénzért el fog adatni. Budán,
Junius 5kén 1844. 2-3

Dunavizállítás: Jul. 25kén 12' 7'' 0''
az 0 fölött.